

SZERKESZTŐI IRODA:

Magyar-utca 47-ik szám alatt, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA.

Éves 16 frt. v. 32 korona. Negyed éves 4 frt. v. 8 korona. Hónapos 8 frt. v. 16 korona. 1 hóra 1 frt 50 hr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon szám: 9.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Telefon szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttéri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Gazdáink érdekében.

A magyar kormány eddigi gazdasági politikája, hogy a gazdálkodó osztályt a termelés fokozása, a termékek értékesítése és nemesítése útján juttassa jobb helyzetbe, mindaddig nem mindegyben vezetett czélhoz.

Nem vezetett pedig azért, mert az eszközök nem voltak helyesen megválasztva.

E mellett mihelyt feleltük azt, hogy a föld nemcsak a vagyonszerezés eszköze, elvesztettük a játékot. A jövedelem magasságát tekintve, a föld nem versenyezhet sem a nagy iparral, sem a kereskedelemmel. De mint az erős munkabíró nemzedékek fenntartója, a konzervatív hajlamok s a nemzet legfőbb értékeinek és legmagyarabb elemének táplálója, jelentőségben felülmúlja azokat.

És ha ez így van, az összefüggést gazdasági politikánk helytelen irányára s a magyar közélet lefűlése között fölfedezni sem lehetetlen, sem nehéz nem lesz.

A mi követett politikánk nem fejlesztte gazdáinkban sem az önállóságot, sem a függetlenség érzetét; nem azt, hogy önmagunkra kell támaszkodni. Éppen ellenkezőleg.

Az értékpapírok, a pénzpiac, a kereskedelem és a nagyipar bővebb jövedelmek forrását képezik, mint a mezőgazdaság. Ezzel szemben bizonyos az, hogy a magyar földirtok terhe nőnek, a kivándorlás eddig hallatlan mértékűt öltött s a föld népe fizikailag is oly fokban satnyul, mely a legsötétebb jövő képét mutatja. De mi nem nézünk képre, vele nem gondolkodunk, a bajok okainak megszüntetése foladataink közt komoly helyet nem foglal.

Sőt kevésbé ügyeltünk arra is, hogy a tulajdonképi czélt, mely a termelés körül munkálva előtűnt lebegett, a jövedelem szaporítását elérjük.

Aránylag keveset gondoltunk az értékesítés módjaira, az árak alakulásával s az, hogy a termelés fokozása az árak leszállítását is előidézheti, kevéssé zavarta álmaink nyugalmát.

A vámpolitika függő kérdéseinek eldöntéséhez a magyar gazdáközönség, sőt maga a földmivesi miniszterium is ritkán szólott. Pedig jóformán ezek határozzák meg a piac árait és azt, vajon nyereséges lesz-e a gazda munkája, vagy nem.

Tudatlan közönyösségünknek ugyan drágán fizettük meg az árat és míg a nagyipar érdekében behozott védőmókat jóformán mindenki jogosnak, helyesnek, sőt nemzeti érdeknek tekintti, az alatt a gazdáknak azon törekvése, hogy a mezőgazdasági termelést olcsóbban produkáló országokkal szemben ugyanez uton védjük, a legmerészebb visszautasításoknak, sőt gyalmsításoknak válik forrásává.

Quod uni justum... az a merkantilisták szerint a másik félnek nem aequum többé.

Mennyire el voltak hanyagolva a mezőgazdaság érdekei, azt mi sem mutatja inkább, mint az, hogy ezekhez a kérdésekhez a mezőgazdaság képviselőinek még akkor is alig volt hozzájárulása, mikor a kereskedelem, ipar és földmívelés egy miniszterium falai között igazgattattak.

A termelés anarkiajáról, ennek hátrányairól, a szocialisták sokat tudnak beszélni. Ugy tünnetik azt föl, mint a „kapitalisztikus rendszernek” egyik legnagyobb átkát. Igyekeznek is ezen kartellek és szindikátusok segítségével segíteni és ezeket a jeleményeket úgy állítják oda, mint a melyek segítségével az ipart meg lehet menteni. Rendet lehet hozni a termelésbe és megátolni azt, hogy a termelők a szervezeten keresztül a termelési tevékenység folytonos tulprodukcziót idézzenek elő és lenyomva az árakat, megrontsák egymást.

A leszálló árak és a fillokszera már magukba véve is nagy nemzeti szerencsétlenség. A jövedelem apadását nem ellensúlyozhatta a nagyobb termelés sem az előállított termékek jobb minősége.

E mellett az adók különféle, — folyton emelkedő fajtái az apadó jövedelmet még inkább leszorítják és a gazdákat százanként forgatták ki birtokaikból akkor, a midőn a börzei ütlek megadóztatását nem volt magyar finanszminiszter, a ki kezébe merte volna venni.

A radikális egyházpolitika hívei lelkesülnek azért a jogegyenlőségért, mit e „vivmányok” magukkal hoznak.

Adóztassa meg Wekerle a börzét és kiáltóbb igazságtalanságokat fog előtűntetni azoknál, a melyekért elég meggondolatlanok voltak az országot izgalmakba sodorni.

Nincs többé ok, mely a börzei ütlek adómentességei mellett felhozható volna.

Nálunk sokkal gazdagabb országok is megadóztatták az értékpapírcsúszót, ugyanezt tette a monarchia másik állama is.

Az osztó igazság azt követeli, hogy mindenki oly mérvben járuljon az állam terhehez, a mely mérvben részesül előnyeiben. Mind a mellett Wekerle daczára adott szavának, mit sem tesz ennek bevéltására, a földmívelési miniszterium pedig egyszerűen nem foglalkozik ezzel a kérdéssel, a mely pedig első sorban az adózó gazdáközönségnek állana érdekében.

Egyveleg.

Franciaia nemzeti ünnep,

Pá'is, jul. 15.

A tegnapi nemzeti ünnepjellege korántsem volt oly fényes, mint az előbbi években. Semmiféle rendezvény nem fordult elő. A Gambetta szobornál letartóztatott embert este ismét szabadon bocsátották. Az idő javult.

Angolok harca.

New-york, jul. 15.

Colonból érkező táviratok jelentik, hogy angol alattvalók és aszcaragui katonák közt komoly összeütközések fordultak elő Corolizlandon a Mosquitó tenger-parton, miközben az utóbbiak veszteséget szenvedtek. A kormányzó elmenekült. Erre a benszülőttek felfegyverkeztek s visszahozták a kormányzót, ki a szigeten kihirdette az ostromállapotot. Az összeütközés alkalmával mindkét részen több sebesülés történt.

Kína és Japán.

Pétóvár, jul. 15.

Az orosz kormány folytatja abbéli fáradozásait, hogy elhárítsa a Kína és Japán közti összeütközés veszélyét. Japán nem akar lemondani az intervenczióiról a readek Koreában való helyreállítása körül.

Bandi gyilkosa.

Róma, jul. 15.

A „Stefania”-ügynökség jelenti: Ama közlemények következtében, melyek a francia kormányhoz s az olasz belügyminiszteriumhoz érkeztek s a bastiai olasz konzuláris képviselő kívánataira a francia hatóság Bastiában Oróst anarhistát, a kit Bandi lívornói szerkesztő meggyilkolásának gyanúja terhel, elfogta.

Sztambulov bukása.

Szófia, július 16.

Tegnap itt egy körülbelül ezer tagból álló szocialista-gyűlés volt, melyen a szonokok Sztambulov felmentése feletti örömlüknek adtak kifejezést és kijelentették, hogy a fejedelem igazán nyálgépek cselekedetét vitt véghez, midőn az új kormányférfiak meghívására a hazát nagy veszélyektől mentette meg. Határozatot hoztak, mely szerint kérvény intézendő a fejedelemhez, hogy Karavelovot és mindazokat, kiket Sztambulov politikai vétségei miatt börtönbe hurcoltatott, kiszabadítsák.

A tünnető gyűléseket azután elvonult Karavelov börtönéhez és utközben hatezer főnyi tömegre szaporodott fel. Midőn Sztambulov háza előtt elvonultak, fűlsiketítő lármával tüntettek Sztambulov ellen. Ugy hírlik, hogy Lukanov praefektust nemsokára felüggesztik állásától.

Oláh lapok a kuriai ítéletről.

A hazai oláh újságírók mind a kuria ítéletéről cikkeznek legutóbb megjelent számaikban s a legfelsőbb bíróság döntését épp olyan igazságtalannak mondják, mint annak idejében a kolozsvári esküdtbírók ítéletét.

El voltunk készülve — írja a Dreptatea — a kuria ítéletére, de nem tagadhatjuk voltak pillanatok a tárgyalás alatt, midőn azt hittuk mégis, hogy a kuria ítélete igazságos lesz. De aztán meggyőződöttünk róla, hogy a kuria bírái csak olyan elfogultak, mint a kolozsvári esküdtbírák.

A kormány igen nagy hibát követett el, a mikor a pör megindításába beleegyezett; de ha már elkövette a hibát, egy másféle kolozsvári verdikttel egészen más fordulat adhatott volna a nemzeti ügy kérdésnek. Azok az intézkedések, melyeket a kolozsvári törvényszék a pör tárgyalása alkalmával tett példátlan és törvénytelen intézkedések voltak.

S a kuria, a lyett, hogy megsemmisítette volna az ily körülmények közt hozott kolozsvári verdikttel, ítéletével még szentesítette a kolozsvári törvényszék törvénytelen intézkedéseit s így diszkreditálta a külföld előtt is a magyar igazságszolgáltatást.

Az oláhok számára megint nyitva a börtön. Nagyon csatlakoznak a magyarok, ha azt hiszik, hogy egyesek bebörtönözésével az egész oláh ügyet is megsemmisítik, mert nem egyesek csinálják az oláh ügyet, hanem ez veti újra meg újra felszínre az egyeseket.

A magyarok tíz év óta így ír a Tribuna börtönnel csinálnak hódítást a oláhok számára. Minden bebörtönözést pör előzött meg. Minden újabb pör újabb izgalmat hozott az oláh népek, mely elvégre is hinni kezdte, hogy a magyarok csakugyan kiirtására törnek. A népnek ez immár meggyőződése. Ezt az eredményt szűli a magyarok kíméletlen, megtorló politikája.

Am jöjjön a többi is. Az oláhság száma tizeneggyel megfoghatkozik egy időre. Tizenegy oláh férfit börtönre vetnek. A oláhság megindulása igen nagy; az elítélteket dicsegni és magasztalni tiltja a törvény de hogy szeressék őket, ezt nem tilthatja meg senki. Ki gátolhatja meg az oláhokat

abban, hogy ezután ők is elzárandokoljanak Szegedre, miot a magyarok annak idejében Turinba (?) Elmennek az oláhok így végzi a cikkek tömegesen az elítéltekhez, s hírül viszik nekik, hogy az oláhok mozgalmára nő (?)

Pártok a képviselőházban.

Annak bővebb illusztrálására, hogy milyen a parlamenti helyzet Magyarországon, a „H-k” egyik barátja teljesen megbízható és hibátlan táblázatot állított össze a pártok ez idő szerinti állapotáról.

A táblázat szerint a képviselő urak a következő csoportokba vannak besorozva:

I. Szabadelvű párt 213 taggal.

II. Nemzeti párt 60 taggal.

III. Függetlenségi és 48-as párt A) Jusztiz-árnyalat 52 taggal, B) Ugron-árnyalat 33 taggal, együtt (függetlenségi és 48-as gárt) 85 tag.

IV. Függetlenségi (nép)-párt 12 taggal.

V. Pártonkivüliek 43 tag.

Ezek szerint az ellenzéki és pártonkivüli képviselők összes száma kitesz két százat. Tekint a szorosabb értelemben vett Magyarországot illető kérdésekben a kormány többsége ma tényleg 12.

Ezen többség, azonban az egyházpolitika kérdéseiben, minthogy ezekben Rezey az ellenzéki szavaz, s Sporzon, Sipeki, Dégen, Dende és Antal Gyula nem szavaznak, le száll 4-re; a közigazgatási reform kérdéseiben pedig egészen elenyészlik, ha ugyan kisebbséggé nem devalválódik, mennyiben, a mint tudva van; Kemény János báró és a hozzátartozó erdélyiek ellenzik a közigazgatási tisztviselők állami kinevezését.

Mint hogy pedig a választási elv fenntartása a közigazgatásban az összes függetlenségi és 48-as pártárnyalatok kardinalis program pontjai közé tartozik, s e szerint a kormány mostani egyházpolitikái szövetségesei részéről még csak passzív magatartásra sem számíthat a közigazgatás kérdéseiben: világos, hogy e közigazgatási reform csak a nemzeti párt és pártonkivüliek támogatásával lenne keresztlyvihető.

A történetek után azonban alig lévén feltehető, hogy a nemzeti párti és pártonkivüli képviselők a kormányt a saját maguk készítette veremből való kiszabadításra vállalkozzanak: egészen biztosra vehetjük, hogy a szabadelvű párt és kormánya, ha szerencsésen keresztül erőszakolhatná is egyházpolitikájukat, az erre nyomban következő adminisztratív reformkérdéseiben teljesen és feltétlenül elvesztenék akció-képességük összes feltételeit.

Egy rettenetes család.

— Angol regény. —

A MOCSÁRON LÉVŐ HÁZ SZERZŐJÉTŐL.

Az „Ellenzék” számára fordította:

AMICA.

V.

(Folytatás.)

(13)

— Pamela kisasszony, a maga kis lova ez alkalommal ugyan csak jó kézbe került.

Mielőtt a leony válaszolhatott volna a St. Rhadegund Dick hangja ütötte meg a füleit, a ki a „Szürke ló” csinos koresmárosnéjával tréfalkozott.

Hodkin, talán bizony nem adta el azoknak az embereknek? — kérde a leony tragikai hangon.

En bizony eladtam. Dick urfi bizonyosan szemet vetett rá és megszerette, mert tegnap eljött hozzám és azt mondta.

„Hodkin, én megakarom azt a maga kis lovát venni”, mondá — tehát — mondja meg az „úrát.” — És legyen meggyőződve róla a kisasszony, hogy én jó drágára tartottam, mert hát megérdemli az az állat; és az urfi azt mondta — „jól van megkapja” — anélkül, hogy egy szóval alkudott volna. És én nem átalom megvallani a kisasszonynak, hogy nagyon jó vásárt csináltam!

De Pamela nagyon elszomorodott.

— Oh, hogy tudta azt tenni! Hodgkin maga szólhatott volna nekem. Az az ember haragszik reánk, és megvagyok róla győződve, hogy csak azért vette meg „Gyöngyömet” — hogy engem bosszantson. Oh én tudom, hogy nem fog jól banni vele.

Alig ejtette ki a száján ezeket a szaya-

AZ ELLENZÉK TÁRCZÁJA.

1894. Július 17.

Németországi úti-levelek.

II.

Salzburg, 1894. jul. hó 13.

Bármennyire nem szeretek tájak, vidékek leírására bocsátkozni, ez alkalommal ki kellett tennem, egyrészt, mert a vidék kiváló szépségű, másrészt, mert van mihez hasonlítanom, pl. Brassó vidékéhez, s így nem egy t. olvasója e lapnak meglehetősen tisztá képet alkothat magának e vidék szépségéről.

Salzburg két hegy között, a Kapucinerberg és az erőddel bíró Mönchsberg között terül el, olyan formán, mint Brassó a Czenk és a Várhegy között, csak hogy Brassóból hiányzik a Salzach folyó, mely épen Salzburg közepén foly el.

Az Alpések nyulványainak alján, egy messzeterjedő, barátságos falvakkal, kastélyokkal, villákkal sürtin behintett síkság határán, sétányokkal ellátott két hegy közé szorítva: valóban kész paradicsomnak vélőd Szent-Rupertus városát, ki a 6-ik század vége felé alapítá püspökségének székhelyét, Salzburgot, a régi római kolóniának, Juvaviának romjain. A város régisége mellett szól építkezésének sajátoszerűsége is.

24 temploma és 4 kolostora a lakosság áhitatos, jámbor voltáról tesz tanúságot, —

a mi egy kissé sok is a 28 ezer lelket számoló városban.

De eltekintve a sok templomtól: azt hiszem, kevés hely van a világon, a hol oly sok és aránylag szűk területen annyi monumentális középkori, renaissance, barokk-építményt, tornyot, kupolát lehetne együtt látni, mint itt.

Legszebb s legérdekesebb része a városnak a Mönchsberg, melynek keleti nyulványán, a Nonnbergen a Hohen-Salzburg nevű vár van, — mint Brassóban is a Várhegyen.

E majdnem minden oldalán meredek hegy délről és nyugatról veszi körül a várost mintegy 3—4 km.-nyi hosszúságban, s a gyönyörű sétányokkal összekötött ér szép kilátást nyújtó helyek egész sokaságát nyújtja, melyekről kaleidoskopszerűleg folyást változó pompás tájképek tünnek elő. Örökig el lehet az ember a Mönchsbergen, s nem tud eltelni a vidék szépségeivel. S ha ez áll a Mönchsbergéről, még nagyobb mértékben áll a Kapucinerbergéről, mert, míg az ember az elsőn a város és hegyesség között van: addig a Kapucinerbergéről egy pillantással látja a várost, az erdőt, a Mönchsberget és valamivel távolabb, a havast.

Még csak egy híres kirándulási helyről, ugyszólván Salzburgnak messze látható tornyáról, a Gaisbergéről emlékezem meg. Az 1286 m. magasságú hegynek csúcsa egyenesen a város felett áll. Kényelmes utak vezetnek fel, s 2—3 óra alatt gyalog is feljuthatni a tetőre. Én azonban a fogaskerekűt használtam, mely a mellet hogy kényelmes, hamarabb is vezet a czélhoz.

Aztán azzal az eléggé nem dicsérhető jó tulajdonsággal is bír ez a hegyi vasút, — hogy a turista egyleti tagokat és az azokhoz tartozókat 33 és egyharmad százalék árkedvezményben részesíti, ha a tagsági jegyet felmutatják. Nálam lévén az E. K. E. tagsági jegye, beigazoltam, hogy annak tagja vagyok, s így saját, valamint nőm és gyermekem fogaskerekű va-uti jegyével — lévén a fel- és lemenetelnék ára 3 frt 54 kr. — személyenként — megtakarítottam annyit, a mennyit az E. K. E. évi tagsági díja kitesz. Utánzásra méltó példa! Ajánlom az E. K. E. intéző köreinek b. figyelembe, — valamint a t. cz. közönségébe is, hogy minél nagyobb számmal álljon az E. K. E. tagjai közé.

Ha a Gaisberg csúcsáról nyíló kilátást nagyszerűnek, festőinek mondom, akkor egyszerűen bánális szóval emeltem, — mely ily esetekben épen semmit sem mond; látni kell e vidéket, érzékelni kell birnia az embernek az ilyen természeti szépég iránt, hogy tiszta képet alkothasson magának róla. Salzburg városáról, sikeágról és ennek hegykoszorujáról csak innen nyerhetünk tiszta képet.

A Gaisberg — osztrák Riginek is nevezik — a havasi felföld és az alföld között mint utolsó jelentékeny emelkedés, a legváltozatosabb panorámát mutatja. Képezzelje magát a szíves olvasó a Brassó felett emelkedő Schullerhegy (Keresztényhavas) tetőjén.

A Czenket, ennek lábánál Brassó külvárosait fogja látni; aztán a messze terjedő barczasági és háromszéki sík-

földet, a távol Kékségben a Hargita nyulványait, a csiki és háromszéki havasokat; keleten, délen és délnyugaton a Csukást, a Nagykőhavast, a Bucest és a Királykő tekintélyes ormait szemléli. Ehez hasonló látvány nyílik a Gaisbergéről is; hasonló de nagyobbbszerű. Már az a körülmény, hogy a Salzach folyó által ketté szelt várost egészen látjuk, nagyot változtat a tájkép szépségén — ez utóbbi előnyére. A Salzburgtól délnyugatra terjedő síkföld nagyban hasonlít ugyan a barczasági és háromszéki rónasághoz, de a gleccser Alpések hófedte égbenyuló ormai már jóval tulzárnyalják, a mi kedves hegyeinket. Különbö ennek a tájképileg oly híres két vidéknek sajátoság szépségét az adja meg, hogy mindkettőnél a síkság közvetlenül érintkezik a magas hegyekkel, hogy a síkságból átmenet nélkül emelkednek ki a hegyóriások.

A Staufen, a Schönfelddesucs, a kis és nagy Goell, Untersberg, a Kötenger a Lueg szoroson át látható Ankogel, s a messze távolban a Grossgloeckner — az előtérben elszórvá látható hét sóval együtt — köztük a Ciemseével —: kitörölhetetlen benyomást tesznek a szemlélőre. Az ember szinte sajnálja, hogy el kell válnia az Istennek ezen valóban remek alkotásától, s lefelé indulva a havasaitól bucsut vevő alpesi pásztornóval szeretné eljodlrozni:

„Wann i, komm, wann i” komm, wann i” wieder komm!”

SZABÓ NÁNDOR.

Az anarchisták.

Nápoly, jul. 16.

Mint Reggióból jelentik, két ismert anarchista, csak azért, hogy egy rendőrbiztoson bosszút álljanak, meggyilkolták annak 10 éves fiát. A tetteseket elfogták és be is vallották tettüket.

Genua, jul. 16.

A coronottai citadella őrszobájában előtt tegnapi este ismeretlen anarchista dinamitbomba vetetett el, mely nyomban felrobbant és egy őrmestert és egy káplárt halálosan megsebesített.

Páris, július 16.

A kamarában heves vita várható az anarchista-törvény érvényének haárdejét illetőleg. A kormány négy évi időtartamra akarja megállapítani, legbiztosabb hívei sem akarnak azonban a három évi időszakra tul menni.

Páris, jul. 16.

Carnot gyilkosának, Caeserionak perében a végtárgyalás véglegesen f. hó 27-ére türeztetett ki.

A tárgyalás alatt csupán csak azok foglalkoznak a tárgyalással, kik Carnot-val egy kocsin ültek, továbbá Caeserio munkaadója és azon kismétyes, a kitalál a történetet a gyilkosságot elkövette, vásárolta.

Caeserio a tárgyalás alkalmával olasz védbeszédet fog elmondani, melyet maga fogalmazott meg a börtönben.

Börtönében oly örök által van körülveve, kiket egyenesen Mont-Brissonból hoztak, hogy beszédesebbé tegyék.

Megyei gazdálkodás.

(Az „Ellenzék” tudósítása.)

Nagyküllő-Szentagotai járás.

Minden oly intézkedés, mely csak keveseknek válik előnyére, a közérdek ellenében sérti, elégedetlenségnek, megbotránkozásnak szül oka, utóhatásaiban káros, helyre nem hozható szerencsétlenség a nemzetre úgy, mint az államra nézve. Az abból származó romlás, hanyatlás sokkal hamarabb, nem is sejtett alakban bekövetkezik, mint gondolnak akkor, mikor az efféle alkotási szándékát támaszkodik oly időben, mikor az állami, megyei, községi, közegészségügyi s isten a megmondhatója mennyi mindenféle adók, rovatok terhe alatt már csak nem összerokadnak, mikor a megbotránkozás, zúgolódás, elégedetlenség, mint a hegyről alázuhanó lava folyton nő, gyarapodik s a nemzeti fejlődés, állami megerősödés útját zárja el. Az egészségtelen alkotások természete hozza ugyan is magával egyfelől azt, hogy azokat csak szociális okoskodásokkal, szöszszelésekkel, a valódi tényállás elferdítésével lehet kedvező színben tüntetni fel, a törvényes formalitások szigorú megtorlásának hangoztatása, a paragrafusok közt lejtett bünyészet a törvény iránti tiszteletet, az abba helyeztet erősséget, bizalmat illuzióvá, ködképpé változtatja: de másfelől önként és természetesen következik az is, hogy az ily visszás helyzetbe hozott honpolgár, társadalmi ember találkozásai széles mezejére szorítja keresi a világosságot, hogy lásson és megértse, hogy tulajdonképpen miéle helyi és közérdek lehet az, mely annak a Segesvár-Szentagotai keskeny vasúti vasutnak, a megyei gazdálkodás egy érthetetlen spezialitásának kiépítését követeli.

Ezt a h. é. vasutat Nagyküllő vármegye törvényhatósági bizottsága 1893 október hó 11-én tartott ülésében 298 jk. p. alatt mint kifejtett, életképes, nagykoru magzatot, egy szabályrendelet, mint „ajánló levél kíséretében bemutatta a nagyközönségnek, mintegy megkövetelte annak tiszteletteljes fogadását s az előtte való meghódolást. A kereskedelmi m. kir. miniszter urnak azonban a nagykörűségről más nézetei voltak s ezt f. évi 35620 sz. a. leirátában ki is fejezte, illetőleg a nagy korus irást hatályon kívül helyezte. A törvényhatósági bizottság f. évi június 18-án tartott gyűlésében 20 jk. p. ehatályon kívül helyezte miniszteri leirata reflektálva, azon alapon, hogy az érdekeltek községek hozzájárulásukat a törvényes formák szigorú magatartásával időközben már elhatározták s a vonatkozó határozatok a törvényhatósági bizottság részéről már jóváhagyattak és a vármegye területén ezután meg létesítendő h. é. vasutak segélyezésének módjait esetről-esetre törvényhatósági határozattal állapíthatók meg 298—893 sz. a. határozatát a maga egészében fentartja s megbizza az alispán, hogy a szabályrendelet értelmében járjon el.

No az alispán ur ugyancsak szedje össze minden erejét, minden tehetségét, minden idejét, teljes ékesszólását, összes hatalmát és befolyását, hogy megfelelhessen azon kardinális s ezekkel természetes összefüggésben levő minden kötelességnek, melyek abból a megbízásból következnek. Azt hiszem azon 9 község közül melyeknek határán a h. é. vasut átmegy s 110.000 frt értékű törzsrészenyket tartoznak vásárolni Szt. agost szorgalmas iparosainak, kereskedőinek igen kellemes időtöltés lesz megmagyarázni, miután ők szavazatukkal bebizonyítják, hogy kereskedésükre, iparukra, előmenetelükre, felvirágzásukra sokkal előnyösebb, ha a századok óta használt, egyenes, 37 kilométer hosszú medgyes-szentagotai utvonali felhagyásával, Szent-Agótától Segesvárig visszafelé mennek 42 kilométert, Segesvártól Medgyesig, egy kerti úton 41 kilométert, s így összesen megtesznek 83 kilométert. Segesvár a törzsrészenyket önkényes elfogadásával dokumentálta, mennyire előnyre válik, ha szép és egészséges erdei, mezei nyári nyaralóhelyre vasúton rándulhat ki a szász fiadal kedves Helikonjára, a természetből szépségben, gazdagságban megáldott Harbachthalba, ennek mezőire, erdeibe, s nemes élvezeteinek ártatlan örömeit ezáltal is szaporíthatja. Nagyobb baj lesz Segesd, Apold, Héges, Jakabfalva, Prepaszfalva, Rozsonda, Lesz szorgalmas lakóinak fejbe verni, hogy mily sok időt nyerne nek, ha 1—2 kilométer távolságra vasúton mehetnek szántóikra, rétjeikre, ezt ők eddig sem értették meg, de az ékes szőlés, reabeszélés varázsa elbájolta őket, s a törzsrészenyket elfogadták, Jakabfalva plane csak a puhító eszközöknek engedett. Ezek gyakorlatában ezután is forgolódni nem lesz valami nehéz feladat, az alispán ur e téren a reabizottaknak teljesen megfelelhét.

A másik törzsrészenyves 130.000 frtig a megyei közúti alap. Ennek azonban nincs pénze, hogy a törzsrészenyket megvásárolja, az alispánnak tehát kötelességé van tőve, hogy a pénzt, 130.000 frt értékben kölcsöntörlesztésre a szász egyetemről vegye fel, a megyei közúti alap képviselőjében és nevében a szász egyetem ajánlatának megfelelőleg a kölcsön szerződést vagy kölcsön kötelezvényét a szász egyetemmel és a szász hétharakkal kösse meg, a kölcsönt vegye fel, a törzsrészenyket beszerzésére használja fel.

Ebből kifolyólag kötelessége az alispánnak az is, hogy bebizonyítsa és meggyőzze a közönséget arról, hogy ezen kölcsönnek törlesztési kamatajánál szolgáló, a törvényhatósági közutakra vasúton való kavics szállítás által megtakarított 5230 forintnak a közforgalomból való kivonása a közérdeknek felel meg; más szókkal, hogy az általános jólét gyarapodására szolgál az, ha az érdekel

honpolgárokat keresetükben, megélhetési eszközökben évenként 5220 frt összegig megkarsították, vagy más szókkal ekkora összeget ezután nem tehetnek zsebükbé, kötelessége meggyőzni, hogy nem ily értéki kenyeret vettek ki az arra utaltak szájából, hanem éppen annyi értéki kenyeret adtak a mivel által és miután itt 5220 frt megtakarításról van szó nagy megnagyvárral venné az adózó polgárság, ha megtudná, hogy annak a vagyonosodás, jólét emelkedés avagy a közterhek viselésének könnyebbitésben minő és mily értéki ékiváladás felel meg, miről csak az alispán ur adhat helyes felvilágosítást. Mert tessék elhinni, a honpolgárok roppant nagy és már-már elviselhetetlen terhekkel vannak rakva. A sok közül vegyünk fel p. o. egy községet, a nevét nem szükséges kiírni, elég ha megmondom, hogy az adatokat a körjegyzőtől vettem s így azok teljesen megbízhatók. Ennek a község föld dója 1406 frt 8 kr. házadója 217 frt. II. oszt. kereseti adója 577 frt. III. oszt. kereseti adója 184 frt 38 kr. IV. oszt. kereseti adója 15 frt. tőke kamat 12 frt 54 kr. Összesen fizet 2462 frt 16 kr olynemű adót, mely a különböző rovatok alapjául szolgál. És pedig fizet községi rovatalt 20 százalékokat, megyei rovatalt 5 százalékokat, körzsvosi rovatalt 4 százalékokat, körü-állatorvos 1 sz.-kot, utadó 10 sz.-kot, megyei ut hozzájárulási adót, mivel a megyei közút a községben meggyen keresztül 3 százalékokat, magmarhák telelése 10 százalékokat, jegyzői nyugdíjra 4 százalékokat, az újonnan építendő h-e vasútra 5 százalékokat, összesen 62 százalékokat, mi évenként 1526 frt 44 kr kiadásnak felel meg. Ez a község rovatalt ezimzen tehát többet fizet, mint összes egyenes földadójá; terhelé évenként 3988 frt 60 kr oly kiadás, melyből közvetlen gyümölcsöző beruházásokra egy krajczárt sem fordíthat, ha néha a 10 százalékos magmarha teleltetési rovatalt e kategóriába nem sorozzuk. Ennek megértésére megírom, hogy az a község a magmarhák minden esztendőben megessi. A sok szerencsétlenség között meg van ugyanis az a szerencsés, hogy a tavasszal megvásárolt bikák öszre kelve döfösek s életveszélyesek lesznek. Közbiztonsági érdekből a képviselő testület meghatározza a napot, melyen a bikákat meg kell enni a határidő, mikor a lakoma árát meg kell fizetni, a falusi dobos díját, melyért ezt a határozatot kihirdeti s azon lakosok kapuján, kik önkéntesen nem vettek részt az elfogyasztásban a rájuk eső részt kapujokon bedobja. Ez — mint mondtam történik öszel. Tavasszal az elfogyasztott bikák árához csatlakozik a 10 százalékos teleltetési rovatalt s vásárolnak új magmarhákat, hogy a reá következő öszel azokat is gyümölcsözőleg beruhaszassák. És mind ez történik a szigorú rend megtartásával meg a bikák is azok szerint lesznek döföseknek, sőt a nyomor is azok szerint emészti meg a magmarhákat.

Harmadik érdekes tényező a vármegyei törvényhatóság, mely a helyi é. vasut építés költségeihez 360.000 forinttal járul. Ugy de a törvényhatóságnak nincs pénze, utasítja tehát az alispán, hogy ezt az összeget, mint törlesztési kölcsönt a szász egyetemmel és a szász hét birakkal igazítsa el, azzal vásároljon elsőbbségi részenyket, a felvett kölcsön törlesztését biztosítsa 5 százalékos vasúti pótdó kiutásával s annak jóváhagyását a törvényhozástól eszközölje ki. Miután aligha van kitalás arra, hogy az elsőbbségi részenyket, tömegesen jegyezzék, miután a szabály rendelet 7. §-a szerint az el nem kelt olynemű részenyvek — nagy valószínűséggel 360.000 frt értékben a megye tulajdonát fogják képezni: nem pusztá kíváncsiság tudni azt, hogy azoknak a vármegye a maga egészében lesz-e birtokosa, vagy pedig az egyes községek oly arányban, mint azok 5 százalékos vasúti pótdójukkal eo ípsó már jegyezték az elsőbbségi törvényeket.

(Vége köv.)

Kik vannak az előpataki fürdőn?

Ehedi Mihályné, birtokos neje, Seps-Szentgyörgy. Subert Gizella, magánzó, Szeicz. Csernányi Ferencz, földész, Radnótfája. Salamon Mártonné és leánya Szeréna, Kolozsvár. Borosnyai L. Dánielné, ügyvéd neje, Brassó. Unger Irén, áll. polg. leányiskolai tanítónő, Munkács. Fried Adolfiné kereskedő neje, Olasztelek. Keler Józsefné, kereskedőné, Nagy-Baczon. Fischmann Netti, kereskedőné, Brassó. Eduard Bock, gazda, Nagy-Szeben. Csalah Kálmán, kir. pénzügyőri biztos, Déva. Amsa Prottopescu, kereskedő, Craiova. Constans Katus, rom. kath. pap, Déva. Bildhauer Ignác, kereskedő Arad. Ghyeza Stanescu, kereskedő, Bukurest. Rudolf J. Adler, magánzó, Brassó. Rosmann Salamon, kereskedő, Sz. Somlyó. Ivánszky Elek, könyvkereskedő, Besztercebánya. Csiki Imre és neje, Kolozsvár. I. G. Lovardos, kereskedő, Bukurest. özv. Gáspár Antalné, magánzó, „Maros-Vásárhely. özv. Tellman Józsefné, birtokos neje, Maros-Vásárhely. Tellman Károly, tanuló, Maros-Vásárhely. Sofia Augustia, mérnök neje, Berethalom. Sofie Chrestel, lelkész neje, Berethalom. Dr. Kremmer Antal, realisk. tanár, Budapest. Fái Abraham és neje, rendőrfelügyelő, Kolozsvár. Korhauser Farkasné, kávész. Kolozsvár. Arnold Gustáv, Craiova. Fleischer János, kormcsáros, Bukurest. Jónás Sándor, birtokos, Debreczen. Réz Farkasné, birtokos, Borosnyó. Szabó József és neje, rendőrfelügyelő, Kolozsvár. Bauer Jánosné és leánya Janka, törvényszéki bíró neje, Brassó. Anna Delugan, kereskedő neje, Slatina. Kovács Simon, kanonok, igazgató, Gyulafehérvár. Dr. Harach József, neje és leánya, tanár, Budapest. Erdő Margit, Budapest. Salamon Mihály, magánzó, Kolozsvár. Salamon János, cs. és kir. udvari opera tagja, Bécs. Kozma Lajos és testvére, magánzó, Brassó. Temesváry János, birtokos, Uzon. Izrael Schwarzné, gabonakereskedő neje, Brassó. Thomas Schun, tanító, Brassó. Bordeaux Pál, kereskedő, Déva. Fülöp Károly és neje, birtokos, Kolozsvár. Judith Farchv, magánzó, Bukurest. Eszter Simonné, mérnök neje, Galacz. Benedek István, nyug. m. kir. honvéd ezredes, Fogarás. Szemerjai András, tisztartó, Bonchida. Szakács Borbára, Bonchida. Weiss Salamonné, nagybirtokos, Mező-Záh. Helena Peki, mérnök neje, Bukurest. Dr. Báthory Béla, körzsv. Uzon. Fekete György, vasmegyei főjegyző, Székelyfalva. Szóts Istvánné, szijgyártó neje, Fogarás. Porzolt József, földmives, Nagy-Ajta. Vasile Papp, kereskedő, Bukurest. özv. Mailand Henriké, kereskedő neje, Déva. Beteg Bálint és családja, gyógyszerész, Seps-Szentgyörgy. Fesz Antal, birtokos, Lécfalva. Stefan F. Momuleanu, magánzó, Bukurest. I. Niholecu, neje Agripina és fia Jonel, ügyvéd, Bukurest. Galgoczi Gyula, városi tanácsos, Érsekújvár. Gyulai Ferencz, bitorraktáros, Maros-Vásárhely. Kamau Alfréd, altiszt neje, Maros-Vásárhely. Szentpétery Ilona, tanítónő, Maros-Vásárhely. Muntyán Nina, városi hivatalnok leánya, Maros-Vásárhely. Bede Károly és neje, birtokos Kutyalva. Dr. Gidófalvy István és családja, kir. körjegyző, Szász-Régen. Pétery Antal, nyug. törvényszéki tanácsos, Jász-Kerek-egyháza. Dr. L. Marcu, ügyvéd, Lugos. Dna Totima N. Noreanu, ügyvéd neje, Bukurest. — Dna Slavescu, kapitány neje, Bukurest.

Fürdői levelek.

III.

Zuhany-fürdő.

A ki nem áll békés viszonyban az uszáz mesterségével és fölsőlegesnek tartotta ezzel a vízi-sporttal szorosabb ismeretségre lépni, rendszeren kicsinylőleg beszél az uszodáról. Piszkosnak és poshadtnak mondja ott a vizet. Kifogásolja, hogy nincs kellő tisztaság és lehűlni nem lehetséges, mivel a víz egészen átmelegszik.

felhuzom — és szépen csak a fal tetején ülök.

— Maradhat úgy, a hogy van.
— Hát nem bánja, hogy itt vagyok?
— Nem.
— Azt sem, hogy beszélek magával?
— Nem.
— De az édes anyja bánná — ha tudná, ugye?

A szegény Harriet elfehéredett.
— N—n—nem tudom — dadogta.
— De maga nem bánja. Az anyja gyűlöl bennünket.

Azt gondolja, hogy mi közönséges parasztok vagyunk. Hát maga mit gondol.

A szegény Harriet ez egyenes kérdés által nagy zavarba jött.
— Oh St. Rhadegund ur, hogy képes ilyen képtelenséget kérdezni!

— Nem; nem képtelenség azt mondani, hogy ő minket közönséges parasztoknak gondol, mert az szent igaz maga tudja, hogy igaz. És most az a kérdés, hogy maga is annak gondol bennünket?

Mert ha igen, akkor leszállok a falról és elmegyek innét — mondá Tom határozottan.

Harriet megjáé ezt. Neki alig volt valaha alkalma valakivel beszélni, kivéve az anyja jelenlétében, midőn annyira félt, hogy valami félszégességet követ el, a miért az anyja nyilvánosan fogja megdorgálni, hogy alig merte mások előtt a száját kinyitni. Tehát bátorságot vett magának azt mondani.
— Ugyan hogy gondolnám, természetesen hogy nem gondolom.

— Mit, maga nem tart bennünket közönségeseknek? — No lássa, én sem tartom magunkat annak. Én azt gondolom, hogy mindnyájunkat összevéve, mi rendkívül derék

Ezzel szemben dicsőíti a zuhany-fürdőt, hol bizony nehéz volna megfulladni.

Az uszók pedig rendszeren lenézik ezeket az „anyámasszony katoná”-kat és férfiasguknak nem tulajdonítanak nagyobb tekintélyt, mint a hátulgomboló nadragának.

Nem czéлом a nagy vitába beleszólam. Fürdői leveleim egyszerűen tárgyalgós riportok, melyek hódolni óhajtanak a „saison divatos irodalmának”: a fürdői levelezések.

Az uszoda, a Nádas után most szívesen olvasom (sohasem láttam szívtelen olvasót) menjünk el egy zuhanyfürdőbe, a melynek egészen más hangulata és színe van, mint az uszodának.

Az uszoda zajos, vidám képenek ellentéte a zuhany-fürdő. Ott az emberek ugrálnak, nevetnek lubiczkolnak, versenyeznek. Itt apró fülkékben bizonyos mogorvasággal egy szőlepedőben lépnék ki és nem nézve se jobbra se balra, kimennek a fürdő kabin pitvarába és megkezdik a leültést.

Szörnyű óvatosság. Ha a „leültetés” ideje előtt egy kis víz a bőrtök freesen idegesen szisszennek fel; ha egy kicsiny szellő lebömböztartozatos léghuzamról beszélnek stb. A fürdést pusztán egészségi szempontból végzik. de időtöltésnek épen nem tekintik. Az idegességre hajlammal bírnak. A ráktól irtóznak és a békától elszaladnak. Ezzel a természetükkel is indokolják a szabad fürdés iránti ellenszenvüket.

Hanem a zuhany fürdözést valamennyien magas tökélyre viszik. Igazi passioval végzik a tussolást. A legtöbb mesteri tudással és farszto aprólékosagaggal zudítja a vizet testének különböző pontjaira.

Mikor belép a zuhanyok közé: abban a birodalomban van, ahol igazában otthon érez magát. Először egy gyöngye zuhannyal a fejét érinti és a tarkójáról a vállaira zuhanó vizet művészi kézmőszelőkkel dörszeli szét, miközben a fogai nyilásán át szűri a szavakat:

— Ah, buh, huh, huh!

Azután a honáját érinti nedves kezével és a bordáin surol végig.

Mindez bevezetése az általános zuhanynak, mert a következő pillanatban megeregeti a csapot egészen és hatalmas vízzippó omlik reá. A zuhany-kiroly most „rettentés komolysággal és rendületlen „zilárdssággal” fogadja a záport. „Karjait összefonva, szeméit lehunyja és úgy áll a zuhogó víz alatt. Nehány másodperc múlva kilép a szűrt vízesés alól. Szemeire mosult haját (már ha nem kopacz) hátra simítja, nagyot fúj és fejelemléposeban pihenőt tart.

Kevés pihenés után új csapot fog meggyakorolt keze és egyszerre csapó vizsugár zuhan alá a tarkójára. Majd a fejét előre billenti, úgy, hogy a víz nyakszirtre tüsse; később előre görbül és a vízszugár a gerinczen siklik alá. Egyszerre a aztán harsveti magát és kéjjel élvezi, a mint a magashól alálhulló víztömeg végig paskolja a hátát.

Ezután ismét más figura következik. Egy fával körül kerített lyukra ül és alsó zuhanyt ad annak a fundamentumának, mely az ember testi alaposságát képezi. E közben kefért ragad kezeibe és teljes erővel dörszeli végtagjait, miáltal ismét a fogai közt szűri rejtélyes szavait:

— Huh, buh, huh, juh.

fiuk vagyunk. És sehogyszem tudom megérteni, hogy egy csomó nyomorult asszony miért firtogatja reánk az orrát és néz le bennünket! Nézzé meg jól az én testvéreimet Dicket és Jimet! Mondja meg őszintén, látott-e azoknál valaha szebb fiukat? Na, szóljon, látott? Ugy-e hogy nem látott?

— Nem. Azok igazán nagyon szépek.

— És lássa, az a két felfuvalkodott Hoad-Blean leány. „Hoad-Blean!” — hallott valaha ilyen fura nevet? — bizony félszónyra sem olyan jóhangzásu, mint a miénk! Az a két idióta leány olyan döllyfösen viseli magát, mintha az én testvéreim nem volnának elég jók a hozzájuk! Jocelyn kisasszony, nézzén ide, én azoknak a leányokkal torkig vagyok, ki nem állhatom őket: és ha az én testvéreim nem szünnék olyan együttűek lenni, hogy azok miatt a haszontalan fruskák miatt tőrjék a fejüket, majd elhagyzom én velük! és Tom a fejét rázta és sokat jelentőleg huzta össze a szemöldökét.

— Oh, St. Rhadegund ur, mit akar tenni?

— Sohse gondoljon vele. A terveimmel még nem vagyok egészen tisztában. De különben sem mondanám meg magának, mit tudom, hogy jó barátságban van azokkal a leányokkal és figyelmeztetné őket. És én nem vagyok St-Rhadegund ur — az atyámat hívják ugy. Én csak Tom vagyok, tehát szólítsanak Tomnak.

— Nem szeretem úgy szólítani.
— Tudtam, hogy ezt fogja mondani. De meg kell szokja. Ha nem szólít „Tomnak” nem jövek többet ide magával beszélgetni. — Pedig meg vagyok róla győződve, hogy szívesen van velem, nem azért, mintha a társalgásom valami különösen mulattató volna de mert rajtam kívül senkije sincsen a kivel beszélgessem.

(Folytatása köv.)

kat, midőn a kertészről a lőfelé fordulva, a Gyöngyöm új gazdáját látta a ló másik oldaláról mérgesen reá nézni.

— Ilyesmit mondani megbocsáthatatlan igazságtalanság magától — mondá haragosan. És ezért megerdemelné tőlem, hogy rosszul bánjak vele, csak hogy —

— Csak hogy mostan nem Kolorádóban lakik, és ebben az országban van Állatvédő társaság — mely nem engedi, hogy a állatokkal kegyetlenül bánjanak! — kiáltá Pamela szikrazók szemekkel.

Lady Konstancia e pillanatban lépett ki a háztól. Hodgkin menekült előle. Dick felugrott a szekerére és kezébe fogta a gyeplőt.

— Édesem, mi ez — mi történt? — kiáltá a Salternes udvari lady, a Pamela hó-bortos szavaiól éppen eleget hallva, hogy beavatkozására méntséget találjon.

De Pamela ősmervo az Autokratának a képességét, olajat önteni a tűzre, az ajakába harapott és nagy bölcson hallgatott.

Lady Kostancia Dichez fordult, aki a keztyűjét huzta fel a nélkül, hogy egy pillantást vetett volna reá.

De Lady Kntancia sokkal ingerültebb volt azért a figyelmeztetésért, a mit ő az ifju szemtelenségének tulajdonított, mint hogy a Janka példáját követve bölcson viselte volna magát.

— Fialat ember, — mondá ünnepélyes hangon. És sohasem fenyegetőzőm, kivéve, mikor fenyegetésemet végre szándékozom hajtani. Ha meghallom, hogy a lovával kegyetlenül bánik, akkor én —

— Kik, klak! — mondá Dick. Mutassa meg, hogy mit tud!

S az ostortát felemelve Dick egy nagyot csattintott, mire a kis ló sebessen megindult. A karját ismét felemelve ismét egy hatalmas

ütést mért vele, a mi úgy látszott mintha dühösen ütötte volna a lovat, de a Kolorádóban szerzett ügyességével csak a földön levő sarat seprte, a nélkül, hogy az állatot érintette volna.

Lady Konstancia fenyegetőleg rázta az esernyőjét.

— Te gazember, véget vetek a gorombaságoknak! mondá felbőszített ajakkal.

Pamela nem szólt semmit; neki majd meg szakadt a szíve. Midőn Lady Konstancia megfordult és reá nézett, sirva fakadt. — És egy szó bucsu vagy mentegetőzés nélkül, siető léptekkel a saját házuk irányában megindult. — De az apaság kapuja előtt kellett elmenni; és mielőtt abbá a kis utcázba fordult, a melyben ők laktak, Dick, a ki a Salternes udvart megkerülte, éppen szembe jött vele a kis bricskáján. — A ló nagyon csendesen ügetett.

Midőn az ifjak meglátták egymást, a szeker csak negyven lépései távolságra volt Pamelaól, a ki e találkozás által megdöbbenve, egy pilanatra megállott. — Dick rögtön leugrott a szekeről, és sietve közeledett feléje. De Pamela, a szejmet hirtelen megtörlőve, melyek ismét nedvesek voltak a könynyektől az irtózat és utálatt kifejezésével szaladt a kis utca szegletéhez oly gyorsan, a hogy fiatal lábai birták. — Az ifju hasztalanul kiáltotta utána hogy — „Pamela kisasszony álljon meg! Kérom csak egy pillanatra várakozzék!” — ő nem állott meg egész addig, míg a házak ajtajához érkezett.

VI.

És így elvégre is Jankának az apaságba tett látogatása nem sok hasznót tett. Mert dacára, hogy ő maga és az öreg St. Rhadegund ur között meleg barátság és szívélyes jóindulat jött létre, az önfélt ikrek még mindig elfordították a csinos kis arczoskájukat

valahányszor valamelyik „borzasztó fiut” meglátták; és ime mostan Dick és Pamela között egy új vizsaly támadt. — Ez alkalommal a fiuk voltak inkább hibások, mint a Blean leányok; mert Tom, a harmadik fiu, a ki a leányok bájai által egy cseppent sem volt meghatva, és a ki sokkal veszedelmesebb bosszusálóbb volt, a mint a testvérei, töle telhetőleg mindent elkövetett, hogy a vizsalyt élessze és fentartsa.

Ez a fiatal ember, a ki a Blean leányok iránt oly érzékenyennek mutatta magát, az elnyomott Fitzjocelyn Harriettel megösmerte és udvarolni kezdett neki. Ez az anyja által megvetett az atyja által elhanyagolt fiatal leány, az anyja tilalma dacára sokat sétált kint a Salternes udvar területén és órákat töltött egyedül a kertben.

Tom, a ki az Apáság parkjában egy vén fa lombos ágai között — egy kényelmes tülést csinált magának, gyakran látta a leányt és megsajálta. Eleinte Harriet megjáé midőn a vén diófa egy férfit látott ülni és a kert másik végére sietett.

De a mint a látványhoz hozzá kezdett szokni és a mint a napok multak ő is fokozatosan mindig bátrabb lett, míg végre egészen megszokott és elfogadott dolog volt, hogy köszönjenek egymásnak és néhány szót váltssanak az időről, — vagy a gyümölcs fákról.

Vége egy napon azon a falon látta Tomot ülni, mely az Apáság földjét az övéktől elválasztotta.

— Jó reggelt! — mondá az ifju.

— Jó reggelt! — válaszolá a leány.

— Ugy-e nem haragszik a miért a maguk falkerítésén ülök?

— Hogy haragudnám, miután az éppen egy a maguké mint a miénk.

— De ha kifogása van az ellen, hogy a lábaimat a maguk oldalán lógázom, úgy

Most ismét az általános zuhany alá de csak egy pillanatra, mert a másik matban már az oldal-tus alá penderül és a löveti magát a víz sugarakkal. Most költő lépdel a zuhanyhoz, majd eltávolodik. Most fellábat, majd kétlábán, most minden eszébe sem jutna az a zuhany-király visz véghez kiszámíthatatlanul. Még a lábujjait is annyi paszarnal és olyan műtörtő képpel tusozza, mint a világ legfontosabb közegészségügyi acti-ke kezdene ezzel a cselekedettel.

Mikor ennek is vége van, a zuhany-király személt tart és komor tekintettel lép a zuhany alá, megfordítja a csapot és a víz egy tömegben zúdul a nyaka közé. És ez az utolsó műtört és véget ér. Lepedővel végig dörzsöli magát és aczélos léptekkel megy ki a zuhanyból, a hol nyomorult tyukszemét gyil-olja halomra.

Tuske Pál.

MINDENFÉLE.

Kolozsvar, július 17.

Hieronymi Károly belügyminiszter csütörtökön reggel érkezik Kolozsvarra. A városi hatóság kimegy a miniszter elébe az indóházhoz, — a hol hivatalosan tisztelni fog. Hieronymi belügyminiszter ut csak 2 rövid órát szentel egy-egy Kolozsvarnak s azzal tovább vonázik Kolozsra felé.

Aphidán találkozik Lukács Béla kereskedelmi miniszterrel és fogadják itt is díszes bandérium tisztelgését. Innen Kolozskaig vonázik a két kegyelmes ur, — esetleg egy-egy Hieronymi Kolozskaig, a hol Kolozs lakosai — talán fehér ruhás lányok is lesznek — nagy pompával fogadják öszellenzóját. Kolozsra innen történik meg a díszbevonulás a lakosság öröm rivalgása között. Ott aztán lesznek üdvözlések, fontos politikai megnyi-lyatkozások, mozsárgyudorogás, dísz-bankett és tisztelet quantum satis! A többi majd meg-lik.

Ajánlott levelek feladása. Eddig ugy volt, hogy délből 12-től 2-ig, és délután 7 óra után ajánlott levelet a városi postahivatalnál nem lehetett feladni. Mától kezdve ez megváltozott, mert ugy délből 12-ig, mint este 7-9-ig lehet ajánlott levelet feladni a posta-palota I. emeletén levő távirat feladásnál. A posta igazgatóságát a közönség érdekében tett ezen intézkedése-kért elismerés illeti.

Nyári színház. Ujházi ma Széchi Ferenc A baba című bohózatá-ban folytatja vendégjátékát, játszván Bie-ner nyugalmazott őrnagyot, egy becsületes, bourgeois-hajlamu, zsörtölődő katonát. Hol-nap a poétikus Constantin abbé-ban játsza a czimszerepet. Utoljára csütörtökön lép föl Feuillet A párisi regény cz. drámájában, a melyben Cheviál bárót, egy ruadét, ki a szinpadon döröszölés közben hal meg. Ez a bucsufülpépés egyszersmind jutu-lomjátéka a nagy művészeknek.

Erdősi Baierdorf Károly ki mint a füzlettel nagyban foglalkozó s Bécsben is tekintélyes Baierdorf és Biach színtestének egyik tulajdonosa, Magyarország-on s az erdélyi erdőségeknél is oly ki-való bérleje, hogy üzleti érdemeiért magyar nemességét nyert családja, — most 100 ffr alapítvánnyal belépett az EMKE alapítói sorába. Örömmel üdvözljük az EMKE új bécsi tagját, s reméljük nemes példája kö-vetkekre talál társaságban.

Papini Nándor társaskörünk-nek szép czimbalomjátékáért is kedvelt tagja az osztrák-magyar nemzeti bankhoz lett ki-nevezve, s hivatalos állását el is foglalta. Örömmel vesszük e kinevezést, a magyar if-jaknak a bank kötelekebe felvétele közelebb hozza érdekeinkhez a bankot, s magyarosítja annak hangját és szellemét.

Goromba ambrus. Panaszt vettünk, hogy a trencsinyi park Ambrus nevű goromba felügyelője, kis gyermekétől krajczár követel és a kalapjaitak — kraj-csár hiánya miatt — ugy passzióval elszedi. A park vezérférfiát tisztelettel kérjük, vessen zaboltat goromba Ambrus ur korlátlan hatal-ma elé. (Beküldetett.)

Az egeresi kör önkéntes tűzoltó testület tisztikara a testület felszerelési alap-ja javára f. 1894. évi július hó 22-én, vasár-nap zártkörű táncvizsgalmat rendez. A ren-dező bizottság élén Fekete Bogdán, h. elnök. Ábrahám Antal t. o. titkár, parancsnok, id. Ivá-nics Alajos, t. o. mérnök, Beteg László, t. o. parancsnok, Lakatos Dénes, t. o. szak. parancs-nok, Kesz József, t. o. szak. parancsnok ál-lanak.

A székelyudvarhelyi dal-egylet közönete. A székelyudvarhelyi dal-egylet a fiemei barátságos fogadtatás s szíves vendégszeretet viszonzásául 4 darab kivitelű kö-zösön íratott küldött az intéző körökhöz. A jegy-zőkönyvi közönetet tartalmazó iratokat Fank-ovich Gyula rajztanár állította ki rendkívüli lé-sséssel. Ily diszokmányokat kaptak: Gr. Batt-hány Lajos hormányzó Ciotta polgármester, Os-

soinak igazgató és Ewinger Antal. Az okmá-nyokat Ugron János, dr. Ráczkó S. dr. Vajda Emil karnagy Bedő Ferenc és Simó István tit-kár írták alá. Minden okmányhoz a daleyolt-nek egy igen sikerült csoport képe van mellé-kelve.

Székelyudvarhelyi daley-let Dr. Vajda Emil karnagy vezetése alatt folyó évi július hó 22-én azaz vasárnap a homoródi fürdőn jótékonycélú, részben a lö-vétei tűzkárosultak javára hangversenyt rendez.

Hírlapvásár Bécsben. A „Wiener Allg. Zeitung“ legközelebb a Stein-länder-féle párt birtokába megy át. Ugy hir-lik, hogy e bécsi hírlapvásárlások élén Szeps Mór, a magyar kormány bécsi bizalmas áll. Mindkettő lap munkatársainak tegnap felmon-dottak.

Bikaviadal Párisban. Spa-nyolországban mozgalom indult meg, hogy a a bikaviadalokat, melyeknek már annyi ember esett áldozatul — törvényhozásilag be-tiltsák. Ez azonban nem akadályozza meg azt, hogy az élvezeteknek ez különös izgal-mas fajtája ne igazasson má-utt is. Mint Pá-risból telegrafálják ugyanis lapunknak, Ne-gady, az ismert költőnekződő uri ember, ott külön arenát építtetett, melybe Spanyolor-szágból viadarokat és bikákat hozatott. Az első viadalt vasárnap mutatta be barátai előtt, míg a nagyközönség kedden gyönyör-ködhetik ebben az új párisi élvezetben.

Délutáni alvás a katonaság-nál. Nem az osztrák-magyar közös hadse-regől van szó, a mely fölött legalább száz évszék kell még elhaladni, a míg ilyen egy-szerű újításra határozza el magát, hanem a franciaíró. Mint ugyanis Párisból jelentik, de Pollione tábornok, a 12. hadtest (Lámoges) parancsnoka elrendelte, hogy a kánikula nap-jában délután egy kicsit aludjanak. Ez a szokás eddig csak Algírban és a gyarmatok-ban volt meg. Az alvás tart déltől délután 2-ig.

A király uti-programmja. A király szeptember elsejéig marad Ischlben, a honnan a cseh- és morvaországi hadgya-korlatra megy. Hetedikén meglátogatja a leMBERGI kiállítás s jelen lesz a nagy lovas hadgyakorlatokon, melyen az összes leMBERGI helyőrség részt vesz. Tizenegyedikén Balassa-gyarmatra érkezik, a nagy magyarországi hadgyakorlatokra, melyeket több főherceg s külföldi katonai attaché is végig néz. Tizenegyedikén Budapestre jön, hogy a delegációkat megnyissa, később pedig meg-kezdí németországi utazását s hir szerint Vilmos császárral is találkozni. Szándéka a weimari, drmsdti és stuttgarti udvarokat is meglátogatni. Hazatérése után, mint minden évben, részt vesz a Felső-Stájerországban tar-tandó udvari vadászatokon.

Anarkista helyett angol ta-rista. Párisban jót nevetnek most a ren-dőrség tulbuzgóságán, a mely különben min-den tekintetben dícséretre méltó. A „külföldi miniszterium előtt, a hol egyelőre az új el-nök lakik, két horihorgas és gyanus külsejű férfi ácsorgott. Az egyik folytonosan magya-ráztogató és mintegy mutatta az épület egyes részleteit, a másik meg nagy figyelemmel hallgatta. Egy csomó titkos rendőr legott a hátuk megett termett és jó ideig leste a két porlepet idegen minden mozdulát. Mind a kettőt letartóztatták. Az egyik Unclan nevű távirótiszt volt Londonból, a másik Vermeleu nevű utmutató Hollandiából. Az angol egy szíjjal megerősített bádószenelencét viselt, mi-meg inkább növelte a gyanut. A titkes ren-dőrok a bádószenelencét azonnal vízbe márt-tották, mert bombának nézték. Néhány nap mulva kült, hogy a szegény angol maga rettenet minden anarkistától. Csakis Páris ne-vezetességeit magyaráztatta magának, az övé-ről leelőző bádószenelencében pedig dinamit helyett fekete kavé volt, melyet a gyakorla-ti észjárása angol akkor szűresülgetett, a mi-lyet utoljára magára öltött, ereklje gyanút őrizetbe helyezze. Lyonból el is küldték hü-ségesen a kábatot, nadragót, inget, nyakkön-dőt és minden egyebet csupán a szürke ma-gas tetejű kalapot nem. Ez a kalap rejtélye-sen eltűnt és sehol nyomára nem akadtak. Csak most derült ki, hogy ez a kalap téve-désből Girard orvos birtokába került, a ki egyike a legelsőknél volt, a ki a halálra se-besült elnököt segélyben részesítette. A vég-zetes napon ugyanígy alakú és színű kalapot viselt, mint Carnot. Szórazokozottságában ott hagyta a magát és helyében elvitte a sze-rencsétlen elnök kalapját, a mely fejére tel-jesen illett. Az orvos hazaérkezve falusi nya-rálójába, e kalapot azonnal fölcsérelte egy könnyű nyári szalmakalappal. Csak a rá kö-vetkező vasárnap tette fel ismét magára a sajátjának vélt kalapot. De a mint belsejébe pillantott, S. C. betűkre bukkant és legott kitalálta, hogy tulajdonképen Sadi Carnot kalapját vitte el. A kalapot azonnal elkülde Carnot özvegyének, a ki távirati uton meleg szavakkal fejtezte ki halálját.

A többnejűség eltörlése. Az északamerikai kongresszus, mint Philadelphiá-ból távirják, elfogadta a törvényjavaslatot, mely Utah bekebelezését az Egyesült-Álla-mokba kimondja. Az erre vonatkozó törvény 1896-ban lép érvénybe s ekkor Utah lesz az Unió 45-ik állama. Az Utah államban lakó mormonok elfogadták a kongresszusnak ama legújabb határozatát, mely a többnejűség el-törlését kimondotta.

A czilinder titka. Ibsen Hen-rikról és kalapjáról az orrani lap a követ-kező történetet írja: Az orosz norvégiai író ma jdnem mindig egy szürke czilinder-t viselt, melynek béléseire egy kis toilet-táska volt erősítve, a melyben egy tűkör, egy fésű és egy hajkefe volt. — E nagy ember azonban korántsem volt hü, — ha mindjárt gyakran bele is nézett a tűkörbe, valahányszor a kalapját levette. Ezt csupán csak azért véte, hogy a kis fésűvel és a ke-fével a genialis a haját még rendetlenebbé tegye, mint a milyen. Mivel pedig készkarva is lehet a hajzat rendetlenségével tetszeni akarni, az öregből egy kis húságot még se lehet elvitatni.

Zsirfőződe és szalámi-gyár-részvénytársaság van alakulóban Szol-nokon. Az aláírási felhívás már megjelent. A felállítandó gyár a zsír főzése után a disznó-ból fennmaradó húsreszek előnyös értékesi-tése céljából szalámít, füstölt húst, szalonnát stbt fog előállítani. Az új részvénytársaság 250,000 ffr alapitókével indul meg, melyet 2500 drb 100 ffrtos, névre szóló részvények kibocsátása útján szerez meg.

Kolera. Pétervárról sürgönyzik, hogy jul 8-tól 14-ig Pétervárbán kolera kö-

vetkezésében megbetegedett 175 ember, meg-294. Kronstadtban július 1-től 13-ig 37 be-tetegedés és 15 halálozás, Varsóban július 1-től 7-ig 16 betegedés és 3 halálozás volt, július 1-től 7-ig a városi kormányzóságban 33 bete-gedés és 21 halálozás, a kielei kormányzó-ságban 119 betegedés és 51 halálozás, a pé-tervári kormányzóságban 26 betegedés 10 halálozás, az ostlandi kormányzóságban 7 betegedés és 8 halálozás volt. Junius 24-től július 7-ig a koronai kormányzóságban 187 betegedés 45 halálozás, junius 24-től 30-ig a plocki kormányzóságban 66 betegedés és 36 halálozás és jul. 4-től 7-ig az olonci kor-mányzóságban 3 betegedés és 2 halálozás fordult elő.

Az epileptikus. A londoni mű-vészek a napokban a „gyógyíthatatlanok körháza“ javára koncertet rendeztek. A szí-nen alatt egy szegényesen öltözött öreg ember hirtelen epileptikus görcsöket kapott és összerogyott. Rögtön mentőkért küldöttek s míg azok megérkeztek, a „Drury Lane szin-ház“ primadonnája, Miss Alma Stanleg tányért vetett és gyíjtteni kezdett a szerencsétlen em-ber számára. A gyíjté csakhamar szép pénzt eredményezett; pár perc alatt 74 font ster-ling volt, a tányéron. Mikor az utolsó pénz-darab is összegyűlt volt, e társaság legna-gyobb bámulatára ismét megjelent az epilep-tikus öreg ember. Vilámgyorsan letépte ma-gáról szaklalt és parókáját, aztán ünépnyesen meghajította magát. Lionel Brough volt, Lo-don egyik legnépszerűbb komikus, aki így akart és tudott is e szegények számára pénzt teremteni.

Egy amerikai magyar em-ber ajándéka Páris városának. Pulitzer, a World című newyorki lap tulaj-donosa s hazánkfia érdekes ajándékkal lepte meg Páris városát. Egy négy méter magas bronzszobrot csináltatott a város számára, a mely Washington és Lafayetteet, a hires francia szabadsághőst ábrázolja, a mint ke-zet fognak. Lafayette bal kezében Francia-ország s az Egyesült-Államok zászlóját tartja. A gyönyörű csoportot, a melynek hasonmá-sát már 1892-ben kiállították a Salon de Champs Élisée-ben s mult évben a chicago világkiállításán, a napokban állítják fel Páris-ban a Place des Etats Unis-n. míg a szobor említett hasonmása Boston városát fogja dí-szíteni. A csoport Bartholdi műve, a kinek egy másik, régebbi remeke, a nagy szabadsá-gszóor, melyet Franciaország ajándékozott. Amerikának, tudvalevőleg New-York kikötő-jében emelkedik.

Szivárvány éjjel. Ritka termé-szeti tümenyénny voltak tanui, — írja leve-lezőnk — Keoskemét lakói e hónap 12-én este 9 óra tájban. Nyugaton teljes fényben tündökölt a hold, mikor egyszerre megered-tek az ég csatornái. Pár perc múlva elállt az eső, s északkeleten egész kivehetőleg meg-jelent az éjjeli szivárvány. Nem volt oly szí-nes és tiszta, mint a nappali, de azért szab-d szemmel is jól ki lehetett venni ezt e ritka természeti tümenényt.

Az Eiffel-torony lebontása. Az Eiffel-tornyot, az 1889. évi párisi világ-kiállítás fő vonzó erejét e francziák már rég megunták s mindig komolyabban kezdenek azzal a tervvel foglalkozni, hogy legközelebbi világkiállítások már neglegyen ott a Champ de Mars. Maga az 1900-ban rendezendő világkiállítás előkészítő bizottsága mondta ki határozatilag, hogy a torony már lejátszotta a szerepét, s miután nem is szép meg aztán cselja sínes, hogy mért maradjon fönn a multak tanujelöl, lelkel bontani. Pársban az-onban sok barátja van még az Eiffel-torony-nak s ezek most minden áron arra törekesz-nek, hogy akár csilagvizsgálat, akár más va-lamit létezésnek az Eiffel-toronyon, hogy ezáltal megmentsék a lebontástól.

Carnot elnök eltűnt kalapja. A meggyilkolt elnök özvegyének első gondja volt, a mint borzasztó fájdalommal kissé fel-ocsudott, hogy férjének azt a ruháját, me-lyet utoljára magára öltött, ereklje gyanút őrizetbe helyezze. Lyonból el is küldték hü-ségesen a kábatot, nadragót, inget, nyakkön-dőt és minden egyebet csupán a szürke ma-gas tetejű kalapot nem. Ez a kalap rejtélye-sen eltűnt és sehol nyomára nem akadtak. Csak most derült ki, hogy ez a kalap téve-désből Girard orvos birtokába került, a ki egyike a legelsőknél volt, a ki a halálra se-besült elnököt segélyben részesítette. A vég-zetes napon ugyanígy alakú és színű kalapot viselt, mint Carnot. Szórazokozottságában ott hagyta a magát és helyében elvitte a sze-rencsétlen elnök kalapját, a mely fejére tel-jesen illett. Az orvos hazaérkezve falusi nya-rálójába, e kalapot azonnal fölcsérelte egy könnyű nyári szalmakalappal. Csak a rá kö-vetkező vasárnap tette fel ismét magára a sajátjának vélt kalapot. De a mint belsejébe pillantott, S. C. betűkre bukkant és legott kitalálta, hogy tulajdonképen Sadi Carnot kalapját vitte el. A kalapot azonnal elkülde Carnot özvegyének, a ki távirati uton meleg szavakkal fejtezte ki halálját.

Carnot meggyilkoltatása s Garibaldi. A lyoni remített után több olasz klerikális lap közölt egy levelet, me-lyet Garibaldi tábornok irt Felix Pyat ismert párisi szocialista képviselőhöz 1880. márc-zius 6-án s a melyben a királygyilkosságot dicsőíti. Ezt a levelet a lapok mindenfelé kommentárral kísérték, a melyekkel beszen-yezni iparkodtak a szabadsághős nevét, sőt egy páviai papi újság, a püspök lapja any-nyira ment, hogy Carnot meggyilkoltatásáért is Garibaldi tette felelőssé. Az olasz kor-mány, hogy ennek a szennyyes herezhur-cának véget vessen, lapjában kijelenti, hogy a szóban forgó levél, melyet először a Fi-garo közölt 1880-ban, közönséges hamisítvány. Kétségtelenül teszi ezt Garibaldi következő sorai, a melyeket 1880. március 22-én Ban-dihoz, a Gazetta Livornese imént meggyilkolt szerkesztőjéhez intézett: „Caprera, 1880.

március 22. Kedves Bandi barátom! Neme irtam semmit Minden hazugság! Hü Giuseppe Garibaldi.

Spanyol bölcsesség. Salvado. anarkistát, a ki a Liceo színházba bombát vetett e garrotta általi meggyalázó halálbün-tetésre ítélték, és azonkívül 17 évi bagnor-minden egyes áldozata után (persze csak ke-gyelmezés esatéra).Már most ez a bölcs kisza-bás azt jelenti, hogy kegyelme esetén Salvado-rnak 20 áldozata után 340 évig kell ülnie. Ez a világon eddig létezett maximum! Csak egy spanyolról tehető fel komolyan, hogy bi-rán kedvéért 340 esztendeig fog élni.

Az obstrukció az amerikai képviselőházban. Az amerikai képvise-lőházban is kedvelt eszköz, ha ki akarják ke-rülni a szavazást bizonyos pártok, hogy „agyon beszéljék“ a szöngyven fekvő törvény-javaslatot. Ekkor aztán vannak képviselők, a kik napokig tartó beszédeket mondanak el. Nemrég fordult elő hasonló eset a szenátus-ban s egy amerikai lapban érdekesen van le-írva az a látvány, amit a hosszú beszéd köz-ben a ház nyújtott. Az egyik sarokban egy kicsiny igénytelen kinézésű, tarfejű emberke emelkedik föl helyéről, a szeméi egy időben két ellentétes irányban is néznek. Quay sze-nátor volt ez a vöröshaju, vörösbajuszu és szakállu emberke. Az orrára egy vastag arany-keretes szemüveget tesz, melléje telepedett a titkária, aki egy egész rizma papíros-t tett maga elé az asztalra. Ez egyik lapot a másik után adta teleírva a keyébe, s Quay szenátor csak olvasta föl, mint egy automata, a hosszú beszédét. A ház kezdte türelmét veszíteni s kivonulni a buffetbe meg a folyosókra. Kűtűnek a saját szá-mára főtartott helyek, Quay szenátor mégis csak olvas tovább. Az elnök odaültegi maga helyett az alelnököt s ő is kimegy a folyo-sóra. A titkár már a 110 lapot adta a kezébe s végre is gummit rág, hogy el ne aludjék, végre is egyedül maradt benne a szónok a teremben s még akkor is folytatni akarta a beszédét, de ereje elhagyta, kimerülten ha-nyatlott a karosszékebe. Ez volt a hetedik beszéde, a mit a tarifajavaslat ellen tartott.

TANÜGY.

Felvétel a kolozsvari állami tanítóképezdébe.

Felvétetik oly ép testű növendék, a ki 15-ik életévét betöltötte, s a magyar nyelv, számvetés, földrajz és történelem tárgyaiból legalább annyi ismerettel bír, a mennyit a gymnasium, vagy polgári iskola négy alsó osztályában tanitnak. Ezt vagy iskolai bizo-nyítvánnyal, vagy felvételi vizsgálattal kell igazolni. A kik négy gymnasiumi, vagy pol-gári iskolai osztályt, vagy felső népiskolát végeztek, nem tartoznak felvételi vizsgálatot tenni. Azonban az énekből, a zenei hallás és tehetség megítélhetése végett, mindenik be-lépni kívánó növendék megvizsgáztatik, mi-előtt véglegesen bevétnének.

A képezdében a tanítás teljesen tandij-mentes. Benlakás helyiség hiányában nincs. A növendékek a felügyelő tanár ellenőrzése mellett kűnn a városban fogadnak magoknak kosztot és szállást, mely költségeik részben való fedezésére a szegény sorsu és érdemes növendékek havonként állami segélydjában részesíttetnek. A tankönyveket, melyek egy-egy osztályban 10—12 ffrba kerülnek, mindenik növendék tartozik a tanév elején megsze-rezni.

A folyamodványt a tanítóképezde Te-kintetes igazgató tanácsához kell intézni. Mel-lettkendők: a. keresztleve (vagy anyakönyvi kivonat), b. orvosi bizonyítvány a testi ép-ségről s a védhimlővel való beoltásról, c. iskolai bizonyítvány és végül d. szegénységi bizonyítvány hiányában a kérelemre 50 kros, mellékleteire 15 kros bélyeg ragasztandó. A kérelmek évi augusztus 20-ig alólírothoz küldendők be. A kérelemben a folyamodó nö-vendéknek, valamint atyjának (gyámjának) a neve, foglalkozása, lakóhelye s ehhez az utolsó po ta tisztán kiirandók. A tanév sze-ptember 1-én meggyittatik.

Felvétel a gyakorló iskolába. A hat osztállyal bíró elemi gyakorló iskolába a 6-ik életévüket betöltött fiúk vétetnek fel. Korukat keresztlevelel (anyakönyvi kivonat-tal) és a védhimlővel való beoltásukat or-vosi bizonyítvánnyal kell igazolni. A tandij egész évre 2 ffr, mely azonban a szegény-sorsuaknak szegénységi bizonyítvány alapján elengedtetik; azonban 25 kros beiratási díjat és 15 krt az országos nyugdíjalap javára te-hát összesen 40 krt az iskola mindenik nö-vendéke tartozik a tanév elején befizetni. A beiratás a gyakorló iskola tanítójánál Bene-dek Samu urnál (lakása a tanítóképezde he-lyiségében) eszközöndök. A tanév szeptember 1-én megnyitattik. Az igazgató tanács meg-bízásából közli

Kolozsvar, 1894 július 16.

Paal Ferenc.

tanítóképezdei igazgató.

KÖZGAZDASÁG.

Kimutatás.

Az egyesült erdélyi takarékpénztár for-galmi kimutatása 1894 évi július hóról.

Bevétel: Pénztártmaradvány áthozat 1845 ffr, 68 k. Betétekre 57,654 ffr, 18 k. Kifizetett váltókból 150552 ffr, 88 k. Vissz-leszámitolt váltókból 39532 ffr, Nyit rova-tokra 133222 ffr, 72 k. Kamatokból 4879 ffr, 37 k. Megtérült költségekből 7 ffr 50 k. Saját házuk szállásbéréből 325 ffr, összesen: 388.019 ffr 33 k.

Bevétel: Betétekre 46.908 ffr, 16 k.

Leszámitolt váltókra 137.411 ffr, Visszleszá-mított váltókra 65425 ffr, Nyit rovatokra 110.829 ffr, 37 k. Kamatokért 22348 ffr, 25 k. Osztalékért 1110 ffr. Épület fenntar-tási költség 7 ffr, 25 k. Költségekért 168 ffr, 75 k. Pénztár maradvány átvitel jövő hóra 3811 ffr, 30 k. Összesen: 388.019 ffr, 33 k.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék“ eredeti táviratai.)

Metianu püspök beszéde.

Nagy-Várad, jul. 17.

A csernóházi görög-keleti templom fel-szentelésénél Metianu oláh püspök békü-lékeny beszédet tartott.

Beszédeben nyugalomra, hazafiságra és egyetértésre buzdította hieit.

A templom felszentelést követő banket-ten szintén békés nyilatkozatokat tett Me-tianu püspök.

Metianu toasztjában többek közt a kö-vetkezőket mondotta: a nemzetiségikér-dés Erdélyben nem oly veszélyes, mint azt állítják. Ő maga részéről az unió-törvényt helyesli, s az oláhok passzivitását kárho-ztatja.

Az egyházpolitikai javaslatoknak ellene volt, de a törvény előtt tisztelettel meg-hajlik.

Uj államtitkár.

Budapest, jul. 17.

Pulszky Ágost kultuszminiszteri állam-titkárrá való kineveztetését a hivatalos lap mai száma közli.

Lemondott főispán.

Budapest, jul. 17.

Eszterházy herezeg, soproni főispán ál-lásáról lemondott.

Vilmos Császár Magyaror-szágon.

Budapest, jul. 17.

Vilmos császár Magyarországra jön va-dászatokra. Ugyanakkor Albrecht főher. is a császárral megjelenik a tiszteletükre ren-dezett vadászatokon.

Gyujtogató anarkista.

Budapest, jul. 17.

Brüsszelben egy Boulanger nevű anar-kista, ki a nyári színházat felgyújtotta, be-vallotta, hogy a bourgeise összes mulató he-lyeit felakarták robbantani.

Hirtl meghalt.

Budapest, jul. 17.

Hirtl József világhírű anatómus ma Bécsben meghalt.

Hieronymi utja.

Budapest, jul. 17.

Hieronymi belügyminiszter holnap in-dul erdélyi körútra. Kolozi választói előtt beszámolót tart.

A miniszter — bécsi jelentések szerint — a minisztertanácsban rendkívüli fontos nyilatkozatokat tett a nemzetiségi kérdésben; (Valószínűleg e fontos nyilatkozatok a kolozi választók előtt kerülnek napvilágra.)

A konstantinápolyi földren-gés áldozatai.

Budapest, jul. 17.

Konstantinápolyból jelentik, hogy ott a közelebből lefolyt földrendéseknek 1200 em-ber esett áldozatul.

Vizbefut csolnakázók.

Miskolcz, jul. 17.

A Tatra hegységben fekvő híres csorbai tóba 4 fiatal ember csolnakázás közben bele-fuladt.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Kolozsvar, 1894. július 18-án.

Ujházi Ede utolsó vendégfőléptével, **CONSTANTIN ABBÉ.**

Felelős szerkesztő:

BARTHA MIKÓS.

Segédszerkesztő és kiadó lap tulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.)*

V. J. állítolag III. éves egyetemi hall-gató urat felhivom, miszerint zsebre vágott ezüst dohány-szenelencémet 2 nap alatt adja vissza; különben teljes nevét fogom kiírni, — s végül ne feledje, hogy 5 tanu van rá.

D. J.

*) E rovat alatti közleményekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

H i r d e t é s e k.

Eladó egy jól berendezett
gyümölcsös kert
Kolozsavartt, a Házsongárdban
és egy nagyobb szőlő-telek
a Hójában (köteleppel.)

Értekezhetni: **Kolozsavartt, Dr. NAGY MÓR**
tanácsossal. 620. (2—3)

Csucsai első minőségű
hasáb bükfa,
nem usztatott.

Egy vagon 100 métermázsa Kolozsavartt, házhoz
szállítva 64 frt, Csucsán helyt 42 frt vagonba rakva.

Megrendelhető CSUCSÁN, akár KOLOZSAVARTT:
a kolozsavári hitelbank s társai
csucsai faüzletének utódánál.

(Csucsáról rendelve 10 frt előleg küldendő.)

600. (7—x)

GÁL SIMON,
(„Korona“ vendéglő.)

Szám: 3096—1894.

621. (3—3)

közig.

Hirdetmény.

Nagy-Enyeden, a Főter 7-ik szám alatt
egy boithelyiség (10 méter széles homlokzattal),
2 szobából és konyhából álló lakással együtt a
folyó évi augusztus hó 20-án d. u.
4 órakor a városi Tanács irodájában tartandó
szó- és írásbeli árverésen ez év Szeptember hó
1-től kezdve ki fog adatni.

A városi Tanácsból

Nagy-Enyed, 1894. évi július hó 7-én.

KOVÁCS,
polgármester.

Haszonbérbe adás.

Kolozsmegye

Alsó-Szováth községében,
az ugynevezett

Sala-Gálfalvi-féle

NAGY BIRTOK

1895. évi április hó 24-től
kezdődőleg

5—10 évre haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni: **MOLNÁR SÁNDOR**
ügyvéddel, Kolozsavartt, hülmonostor-utca II.
a. szám alatt. 617. (2—2)

Nagy birtokok bérbeadása.

A **BÁRÓ B Á N F Y**-féle hitbizományokhoz tartozó
Bonczhida, Választ, Alsó-Zsuk és Szilágy-Nagyfalusi teljesen
felszerelt uradalmak

bérszerződéseinek lejáratát ideje

közeledvén,

ezen uradalmak újra bérbe adatnak.

A feltételek iránt felvilágosítást ad és ajánlatokat el-
fogad a **hitbizományok igazgatósága** Választón.
626. (2—3)

Malomtulajdonosok figyelmébe!

Ajánlom **csicsói** (Szolnok-Dobokamegye)

MALOMKŐ-RAKTÁROMAT

Deésen.

A legjobb minőségű csicsói malomkövekből 300—400
darab minden időben raktáromon áll: — megrendeléseket
azonnal eszközölök.

Ugyazintén a Héjasfalvi magy. államvasut á lo-
másán raktárt tartok.

431. (17—x)

Demeter Béla.

„MARGIT“

GYÓGYFORRÁS,

„MAGYAR SELTERS“

Vegyelemze a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag,
félleg kötött szénstartalma kiváló hatásnak bizonyult, különösen **tüdőbántalmaknál**, a hol a szabad
szénst csekélyebb jelenléte megdörj a beteget a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a félleg kötött
szénst gazdagsága a gyógyhatásu alkotórészeknek a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételét eszközli.
Ezen tulajdonságának köszönheti a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hol szabad szénsttartalom-
ban erősebb ásványvizek, mint a **seitersi, gleicherbergi, tüdőbajokban**, különösen **tüdővérze-**
seknél már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használtatik.

A **tüdőbetegek** klimatikus gyógyintézetekben, különösen a leglátogatottabb **Görbősdoriban**
a Margit-víz otthonossá vált. — Orvosi tekintélyeink Budapestén: dr. Korányi, dr. Gebhardt, dr. Navratil,
dr. Poór, dr. Kéty, dr. Barbás; Bécsben: dr. Bamberger, dr. Duschek, stb. a legjobb eredménnyel
alkalmazzák a **légző-, emésztő- és húgyszervek** általános hurutos bántalmainál.

Mint ivóvíz

präservatív gyógyszernek bizonyult a **kolera**-megbetegedés ellen,

borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos
főraktár

Édeskuty L.

cs. és k. és szerb
k. udv. ásványvíz-
szállítónál,
Budapest.

Ugyazintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

264. (9—12)

Üzletmegnyitási hirdetés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására
hozni, hogy helyben, **Belmonostor-utca 12. sz. alatt** (Kiss
Sándor ur házában) a legválasztékosabb igényeknek
is megfelelő

fiók-üzletet

nyitottam meg.

melyben mindennemű és minőségű **Cognac, likör, rum,**
szesz, szilvorum és **seprő pálinka** és **tiszta,**
valódi borok a legjutányosabb áron kaphatók.

A t. közönség kényelmére ugyanott **tőzsdét** is nyit-
ván, **dohányárúk** is fognak kiszolgáltatni.

Különösen felhívom a t. utazó közönség figyelmét az
általam forgalomba hozott utazó üvegekben árusí-
tott **Cognac** és **likörökre.**

Tisztelet:

Káhn Nátán Samu,

regále bérle.

630. (1—3)

Egy nagy üveg 10 kr.

A székelyföld legrészesebb ízű és
legelősebb savanyúvize a

„BAROSS-FORRÁS“

Kitűnő szolgálatot tesz az **emésztési zavaroknál**. Gazdag
szénst tartalmánál fogva a **bornak ízet kellemessé teszi**
és színét nem változtatja, miért is a vendéglős uraknak
„**Spritzer**“-nek különösen ajánlatik.

Ujabb orvosi bizonylatok a „Baross“-forrásról:

Az erdővidéki „Baross Forrás“ név alatt újabban forgalomba hozott
ásványvíz egyike hazánk legtöbb szabad szénst tartalmú forrás termékének.
A víz tiszta, átlátszó éledék és mellék íz nélkül való, igen kellemes és üdítő
ízű, javányos időben kitűnő étrendi ital. Gyógyhatása a légutak és táp-
csatorna; de különösen a húgyszervek idült hurutos bántalmainál érvényesül.
A víz tiszta, dugaszolása és kiállítása tiszta, észlelhető, kifogástalan.
Kolozsavartt, 1893 április hó 10.

Dr. Purjesz Zsigmond s. k.,
egyetemi tanár.

A „Baross“ forrás stb.
Kolozsavartt, 1892 július hó 15.

Dr. Fabinyi Rudolf s. k.,
a kir. tud. egyetem vegytani intézetének igazgatója.

A „Baross Forrás“ savanyú vizet kellemes izgató hatásánál fogva a
légző és emésztő szervek és a húgúter hurutos bántalmainál kitűnő ered-
ménytel rendeltem. Izgatottságot, vándorlást nem okoz. Igen gazdag szabad
szénst és gazdag vastartalma miatt tisztán vagy borral keverve rendkívül
kellemes, üdítő savanyúvíz. A viznek külső kiállítása, dugaszolása teljesen
megfelel a mai kor kívánalmainak, a forrás és kezelés tisztaságáról különben
a nyár folyamán személyesen is meggyőzőtem.
Kolozsavartt, 1892 december hó 21.

Dr. Nappendruck Kálmán s. k.,
városi orvos

380. (25—30)

Járványok s főleg kolera veszély idején kiűnő präservatívum.

KIZÁRÓLAGOS RAKTÁR:

Kénya Sándor fő- és fiók-üzletében.

Egy nagy üveg 10 kr.

MATUTSEK JÓZSEF

27 év óta fennálló

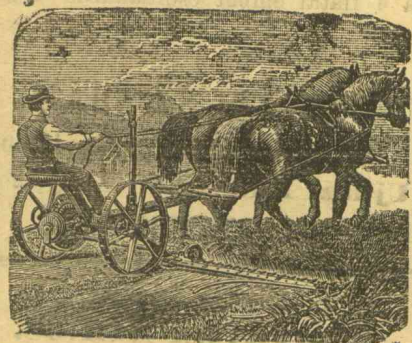
férfi-, női- és gyermek cipész-üzlete,

KOLOZSAVART,

Főter 32-ik szám alatt (a volt HUTFLESZ-féle
üzlethelyiségben).

Megrendelések beküldött mérték vagy lábbeli minta után a legjobb
anyagból és divat szerint, lehetőleg gyorsan teljesítettnek.
36. (31—x)

ADRIANCE PLATT & Co.

new-yorki gépgyárosok

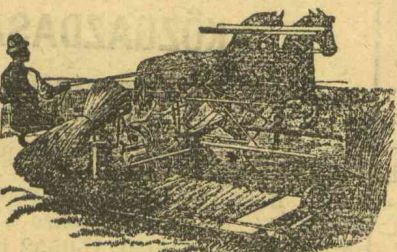
kizárólagos

képviselősege.

„AZURIN“ 1 frt 25 kr.
kilogrammonként.

Eredeti Vermorel-féle „ECLAIR“ permetező, szabad csomagolással 21 frt.

„RÉZGÁLICZ“ 26 frt
mmáshémet.

Fűkaszálo-, Marokrakó-, Arató-

Kévektő arató gépeire.

Kitűnő magyar bizonyítványok.

Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldünk.

MAGYAR
MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
BUDAPEST,
Alkotmány-utca 31.

478. (20—29)

